

Kateřina HLAVNIČKOVÁ, *Schlaraffia Budovicia 1882-1917*. Bakalářská práce Historického ústavu FF JU, České Budějovice 2009, 58 s., včetně barevných a černobílých příloh.

Posudek oponenta bakalářské práce

Studentka Kateřina Hlavničková se ve své bakalářské práci nazvané *Schlaraffia Budovicia 1882-1917* zabývá problematikou jedné „z mnoha místních odnoží celosvětově rozšířeného německy hovořícího kulturně humoristického spolku“. Tato odnož byla v Českých Budějovicích založena v roce 1882. Zde také, v prostředí zdejších německých obyvatel města, tzv. „Budweiserů“, existovala až do svého zákazu a zániku v roce 1939, kdy byla nařízením říšského protektora ze dne 17. června rozpuštěna. Její sídlo se nacházelo v Schlaraffickém hradě Teutoburg an der Maltsch (bývalý Německý spolkový dům = „Deutsches Haus“ či pozdější „Armáďák“, dnešní kulturní dům Slávie), kde byl její rytířský sál, kde se každý týden scházeli (česko)budějovičtí schlaraffici a zde jedli, pili, hodovali a hlavně se výborně bavili.

Autorka svou bakalářskou práci rozčlenila do 9 částí.

V první části Úvod (s. 4-5) nás seznamuje s problematikou svého rozhodnutí „přiblížit téměř neznámou mužskou rytířskou společnost vzniklou v 19. století a od té doby se šířící do světa.“ (s. 4). Ukazuje na svou práci s použitou literaturou i s prameny. Ty jsou uloženy v SOKA České Budějovice. Celý fond Šlarafie se skládá ze zápisů ze schůzí, projevů i básní (většinou připravených pro běžné, resp. každodenní události, stejně jako i pro ty významné = nevšední). Součástí fondu je i korespondence s dalšími spolky v jiných městech. Bohužel, na fotografiích nejsou zachyceni budějovičtí schlaraffici a navíc pro období let 1918-1939 prameny scházejí. Také proto mohla být práce dovedena jen do roku 1917. **Autorka tak hledala odpověď na důležitou otázku: kdo a proč se vlastně stal schlarafferikem?** Následuje přehledná část 2. Spolkový život v Českých Budějovicích (s. 6-7), část 3. Historie Schlaraffie (s. 8-14) dále členěná na: 3.1 Založení Schlaraffie a její šíření (s. 8-12), 3.2 Založení Budovicie (s. 13-14). Část 4. Struktura spolku (s. 15-24) je rozdělena na: 4.1 Stavy, tituly a jména (s. 15-16), 4.2 Zbroj, schlaraffistická „latina“ a kalendář (s. 17-18), 4.3 Úřady (s. 19-21), 4.4 Hrad a znak (s. 22-24) postihuje stručně, leč přehledně celkovou organizační strukturu spolku, včetně důležitých jeho atributů! Část 5. Ceremonie (s. 25-36) je rozčleněna následovně: 5.1 Běžně používané ceremonie (s. 25-28), 5.2 Mimořádné schůze (s. 29-31), 5.3 Speciální ceremonie (s. 32-36) nás přehledně seznamuje s problematikou ceremoniálního zaměření. část 6. Členové Budovicie (s. 37-39) je věnována členům spolku, který nejčastěji tvořilo 20-30 členů.

V části 7. Závěr (s. 40) následují shrnující odpovědi na položenou(é) otázku(y). „O Schlaraffii by jistě možno napsat ještě mnoho stran, jen už by to nebyly dějiny Budovicie, ale i ostatních jednotlivých spolků, z nichž se mnohé dodnes scházejí na **Sippungu** v **Uhutag**, aby si popřály **Lulu** a z poháru **Aha** připili na počest **Uhu**, přičemž se oslovují rytířskými jmény.“ ... „A posledním důležitým dotaze, zůstává, proč to vlastně dělali. Proč se často úctyhodní pánové zralého věku včetně starosty města každý týden setkávali, aby si hráli na rytíře, legračně se oblékali a pokřikovali kolem sebe a na sebe **Lulu** a **Uhu**? Snad se příliš neodchýlím od pravdy, když předložím tvrzení, že si chtěli odpočinout od úřadů a jiných náročných povolání ve společnosti, kde se, na rozdíl od těch ostatních, nemluvílo o náboženství, politice a podobně vážných záležitostech. Mohli si tam dát pivo s přáteli a ještě se u toho dobře bavit. Mělo to i nespornou výhodu, že pokud schlaraffik zavítal do neznámého města, kde byli všichni

cizí a nikoho tu neznal, ale nacházela se tu Schlaraffia, mohl mít jistotu, že alespoň tady se mu dostane přátelského uvítání.“ (s. 40).

Předložená bakalářská práce Kateřiny Hlavničkové je tak prvním, a je možno říci i úspěšným pokusem o zpracování problematiky spolku Schlaraffia Budovicia. Autorka se zde snažila ukázat, jak se tento „zábavný“ spolek vyrovnával s problémy, od kterých jeho členové jednou za týden utíkali = „unikali“ z tzv. každodenního života. Názorně nám tak ukazuje, jak se zde „proplétají“ tzv. „velké dějiny“ (resp. regionální) s těmi tzv. „malými dějinami“ (mikroregion Budějovicka). Práce tak je přínosem při objasnění spolkových dějin Českých Budějovic v letech 1882-1917, ale také může, svým způsobem a zpracovaným segmentem, jistě i posloužit k možnému pochopení spolkového života těchto „zábavných“ rytířských společností na území dřívějších Čech (království Českého) v rámci a kontextu tzv. „širší vlasti“ = Rakouska-Uherska.

Nedílnou součástí práce je i 8. Seznam pramenů a literatury (s. 41-42), 9. Přílohy (s. 43-58), které obsahují obrazové přílohy rozdělené na 15 obrazových – ofotografovaných příloh, včetně jedné srovnávací heraldické tabulky, dva grafy vztahující se k počtu místních schlaraffských spolků z 1859-1935. Ty jsou velice potřebné pro každého badatele, který se zabývá zkoumaným obdobím uvedených let. Klady práce jednoznačně převažují, včetně 148 pečlivě provedených poznámek pod čarou a zejména pak tím, že opravdu není tzv. „zbytečně rozvláčná“.

Závěrem je možno oprávněně konstatovat, že bakalářská práce Kateřiny Hlavničkové, která je svým způsobem zajímavou a potřebnou sondou do mikrokosmu zábavy středních vrstev v rámci c. a k. monarchie, splňuje veškeré požadavky a má nezbytné předpoklady pro úspěšné obhájení. Proto předloženou bakalářskou práci jednoznačně doporučuji k obhajobě a hodnotím ji známkou **v ý b o r n ě**.

V Českých Budějovicích dne 23. června 2009

PhDr. et PaedDr. Jiří DVOŘÁK, Ph.D.